

Koka izstrādājumu ražošanas tehniķa profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – koka izstrādājumu ražošanas tehniķis.
2. Profesijas kods – 3119 27.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:

– koka izstrādājumu ražošanas tehniķis plāno, organizē, uzrauga un kontrolē koka izstrādājumu ražošanas procesu, veic izejvielu, izejmateriālu un gatavās produkcijas pieņemšanu, kontrolējot gatavās produkcijas un tehnoloģiskā procesa atbilstību normatīvajiem aktiem un tehniskajai dokumentācijai, sagatavo tehnisko dokumentāciju un rasējumus, spēj strādāt ar kokapstrādes tehnoloģiskajām iekārtām.

Koka izstrādājumu tehniķis strādā kokapstrādes un mēbeļu ražotnēs.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja pieņemt noliktavā piegādātās izejvielas un izejmateriālus, novērtējot koksnes izejmateriālu atbilstību kvalitātes prasībām.

2. Spēja noteikt nepieciešamā koksnes izejmateriāla veidu, daudzumu un darba apjomu pasūtījuma izpildei.

3. Spēja sagatavot darba rasējumus un tehnisko dokumentāciju atbilstoši darba uzdevumam.

4. Spēja noteikt tehnoloģiskā procesa noviržu cēloņus, balstoties uz tehniski normatīvajā dokumentācijā noteiktajiem parametriem, nodrošināt to novēršanas pasākumus.

5. Spēja nodrošināt ražošanas posteņus ar izejvielām, izejmateriāliem, veicot to uzskaiti noliktavā.

6. Spēja nodrošināt kārtību ražošanas struktūrvienībā.

7. Spēja lietot tehnoloģiskās zināšanas tehnoloģisko procesu kontrolē un vadīšanā, nodrošinot galveno ražošanas tehnoloģisko iekārtu optimālu noslogojumu.

8. Spēja plānot un organizēt veicamos darbus.

9. Spēja novērtēt darba riskus, izvēlēties un izmantot piemērotu darba apģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus.

10. Spēja izprast un ievērot darba aizsardzības prasības, nodrošināt to ievērošanu, veikt darba pienākumus, nekaitējot savai un kolēģu veselībai, atpazīt un ievērot drošības signālus un zīmes.

11. Spēja ievērot vides aizsardzības prasības.

12. Spēja izprast un ievērot ugunsdrošības prasības, veikt darba pienākumus, nodrošinot to ievērošanu ražošanas struktūrvienībā.

13. Spēja sniegt pirmo palīdzību.

14. Spēja izmantot informācijas tehnoloģijas, datubāzes, tehnisko dokumentāciju un citus informācijas avotus un apgūt jaunākās tehnoloģijas, instrumentus un specializētās kokapstrādes programmas.

15. Spēja veikt darbu patstāvīgi un uzņemt atbildību par sava darba rezultātu.

16. Spēja domāt racionāli un risināt problēmas.

17. Spēja pilnveidot kvalifikāciju atbilstoši darba devēja prasībām, izmantojot datorprogrammas mēbeļu konstruēšanai un rasēšanai.

18. Spēja nodrošināt produkcijas kvalitātes vadības sistēmas procedūru un instrukciju ievērošanu.

19. Spēja sazināties un lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.

20. Spēja ievērot profesionālās un vispārējās ētikas principus.

21. Spēja nodrošināt darba tiesisko attiecību prasību ievērošanu.

4. Profesionālās darbības pamatzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Atšķirt koku sugas, kokmateriālu un to apstrādes izejvielu veidus.

2. Noteikt koksnes izejmateriālus, izejvielas pēc to marķējuma.

3. Izvēlēties un lietot piemērotu darba apģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus.

4. Izvēlēties un uzstādīt palīgierīces, aizsargierīces un koksnes griezējinstrumentus.

5. Novērtēt kokapstrādes tehnoloģisko iekārtu, palīgierīču, aizsargierīču un koksnes griezējinstrumentu tehnisko stāvokli un nolietojumu.

6. Salīdzināt esošos un nepieciešamos kokapstrādes tehnoloģisko iekārtu iestatījumus, apstrādes režīmus atbilstoši iekārtu ekspluatācijas instrukcijām.

7. Apmācīt operatorus strādāt ar kokapstrādes tehnoloģiskajām iekārtām.

8. Strādāt ar programmvadības kokapstrādes darbmašīnu/līniju specializētajām programmām.

9. Noteikt un izvēlēties apstrādājamajam materiālam atbilstošus koksnes griezējinstrumentus.

10. Izvēlēties un lietot mērinstrumentus kokapstrādes tehnoloģisko iekārtu, koksnes griezējinstrumentu kontroles veikšanai.

11. Vadīt kokapstrādes mehāniskās apstrādes tehnoloģisko iekārtu darbību.

12. Novērtēt ar kokapstrādes mehāniskās apstrādes tehnoloģisko iekārtu saistīto iekārtu tehnisko stāvokli.

13. Izvēlēties atbilstošus mērinstrumentus un citus tehniskos līdzekļus kontrolmērījumu veikšanai.

14. Veikt saražotās produkcijas kontrolmērījumus un kvalitātes pārbaudes.
15. Veikt korekcijas kokapstrādes tehnoloģisko iekārtu iestatījumos atbilstoši veiktajiem ražotās produkcijas kontrolmērījumiem.
16. Uztvert, izprast un ievērot kokapstrādes tehnoloģisko iekārtu skaņas, vizuālos un tekstuālos paziņojumus.
17. Lasīt koksnes darbmašīnas/līnijas tehnoloģiskā procesa programmu, rasējumus un tehnisko dokumentāciju.
18. Noteikt un novērtēt kokapstrādes izejmateriālus atbilstošā darba uzdevuma veikšanai.
19. Vizuāli novērtēt kokapstrādes tehnoloģisko iekārtu tehnisko stāvokli un riska iespējas.
20. Organizēt darba vietu un veikt darbus atbilstoši darba aizsardzības, elektrodrošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības prasībām.
21. Veikt saražotās produkcijas uzskaiti un noformēt dokumentāciju.
22. Strādāt kolektīvā, ievērojot profesionālās un vispārējās ētikas principus.
23. Veikt darbu patstāvīgi un uzņemties atbildību par sava darba rezultātu.
24. Sniegt pirmo palīdzību.
25. Pārvaldīt valsts valodu.
26. Pārvaldīt vienu svešvalodu saziņas līmenī.
27. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.
28. Ievērot darba tiesisko attiecību prasības.

5. Profesionālās darbības pamatzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
 - 1.1. ergonomika;

- 1.2. jaunākās tehnoloģijas kokapstrādes nozarē;
- 1.3. saskarsmes pamati;
- 1.4. vadības pamati.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. elektrodrošības noteikumi;
- 2.2. rīcība elektriskās strāvas noplūdes gadījumā;
- 2.3. ugunsdrošības noteikumi;
- 2.4. rīcība ugunsgrēka gadījumā;
- 2.5. drošības zīmes un signāli;
- 2.6. individuālie aizsardzības līdzekļi;
- 2.7. izejmateriālu un izejvielu veidi, to īpašības un apzīmējumi;
- 2.8. kokapstrādes tehniskie apzīmējumi;
- 2.9. koksnes materiāli un to īpašības;
- 2.10. matemātikas pamati;
- 2.11. palīgierīces, palīgiekārtas un aizsargierīču veidi un darbības principi;
- 2.12. elektrotehnikas pamati;
- 2.13. fizikas pamati;
- 2.14. finieru ražošanas tehnoloģija;
- 2.15. plātņu ražošanas tehnoloģija;
- 2.16. koksnes žāvēšana;
- 2.19. kokzāģēšanas tehnoloģija.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. darba organizācija;
- 3.2. kokapstrādes tehnoloģiskais process;
- 3.3. kokapstrādes tehnoloģisko iekārtu izvietojums;
- 3.4. koksnes apstrādes darba uzdevumu veikšanas secība;
- 3.5. informācijas tehnoloģijas un lietojumprogrammas;
- 3.6. programmēšanas valoda;
- 3.7. specializētās kokapstrādes programmvadības darbība;
- 3.8. CAD datorizētā rasēšana;
- 3.9. kokizstrādājumu konstruēšana un rasēšana;
- 3.10. tehniskā dokumentācija;
- 3.11. izejvielu un izejmateriālu kvalitātes prasības;
- 3.12. izejmateriālu un izejvielu uzglabāšanas nosacījumi;
- 3.13. izejmateriālu un izejvielu apjoma noteikšanas veidi un paņēmieni;
- 3.14. koku sugas un to īpašības;
- 3.15. koksnes uzbūve un vainas;
- 3.16. koksnes apstrādes pamati;
- 3.17. kokapstrādes tehnoloģisko ierīču darbība;

- 3.18. mērinstrumentu, kontrolinstrumentu veidi un to lietošana;
- 3.19. koka izstrādājumu ražošanas projektēšana;
- 3.20. koka izstrādājumu ražošanas tehnoloģija;
- 3.21. koksnes griešanas procesi;
- 3.22. kokapstrādes tehnoloģiskās iekārtas, to uzbūve un darbības principi;
- 3.23. programmvadības kokapstrādes darbmašīnas un iekārtas;
- 3.24. koksnes griezējinstrumenti un to veidi;
- 3.25. koka izstrādājumu apdare;
- 3.26. dokumentu pārvaldība;
- 3.27. darba aizsardzība (drošības zīmes un signāli, individuālie aizsardzības līdzekļi);
- 3.28. ugunsdrošības noteikumi (rīcība ugunsgrēka gadījumā);
- 3.29. pirmā palīdzība;
- 3.30. vides aizsardzība;
- 3.31. profesionālās un vispārējās ētikas principi;
- 3.32. darba tiesiskās attiecības;
- 3.33. valsts valoda;
- 3.34. viena svešvaloda saziņas līmenī.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Darba aizsardzības un vides aizsardzības prasību ievērošana un pārraudzīšana.	1.1. veikt individuālo aizsardzības līdzekļu pārbaudi, novērtējot to atbilstību darba drošības prasībām, un kontrolēt to lietošanu; 1.2. ievērot darba drošības prasības un kontrolēt to ievērošanu; 1.3. ievērot ugunsdrošības noteikumu prasības un pārraudzīt to ievērošanu; 1.4. ievērot elektrodrošības prasības un kontrolēt to ievērošanu; 1.5. ievērot vides aizsardzību prasības un kontrolēt to ievērošanu; 1.6. pārzināt LR tiesību aktos noteiktos darba ņēmēja pienākumus un tiesības (darba aizsardzības likumi, darba kodekss u.c.); 1.7. sniegt pirmo palīdzību.
2. Tehniskās dokumentācijas un rasējumu sagatavošana.	2.1. iepazīties ar darba uzdevumu; 2.2. izstrādāt tehnisko dokumentāciju un rasējumus; 2.3. sagatavot programmvadības kokapstrādes darbmašīnu/līniju specializētās programmas; 2.4. plānot tehnoloģisko procesu atbilstoši darba uzdevumam.
3. Organizēt izejmateriālu un izejvielu noliktavas darbu.	3.1. organizēt izejmateriālu un izejvielu uzglabāšanu noliktavā; 3.2. uzraudzīt izejmateriālu un izejvielu uzglabāšanas noteikumu ievērošanu noliktavā; 3.3. organizēt izejvielu un izejmateriālu piegādi ražošanas posteņiem; 3.4. veikt izejmateriālu un izejvielu atlikumu uzskaiti un kontroli.

<p>4. Tehnoloģiskā procesa nodrošināšana, uzraudzīšana un kontrolēšana.</p>	<p>4.1. plānot un nodrošināt ražošanas galveno tehnoloģisko iekārtu noslogojumu un darbu izpildi;</p> <p>4.2. sagatavot un lietot tehnoloģiskās iekārtas atbilstoši to ekspluatācijas instrukcijām;</p> <p>4.3. apmācīt darbiniekus strādāt ar programmvadības kokapstrādes darbmašīnām/līnijām un pārējām tehnoloģiskajām iekārtām;</p> <p>4.4. piedalīties esošās tehnoloģijas optimizēšanā un modernizēšanā.</p>
<p>5. Kvalitātes kontrolēšana ražošanas procesā un neatbilstību novēršana.</p>	<p>5.1. veikt nepieciešamos izstrādājumu kontrolmērījumus un kvalitātes pārbaudes noteiktos tehnoloģiskā procesa posmos;</p> <p>5.2. noteikt ražošanas procesā konstatēto noviržu cēloņus, novērst radušās novirzes;</p> <p>5.3. nodrošināt produkcijas kvalitātes vadības sistēmas procedūras un instrukcijas ievērošanu;</p> <p>5.4. piedalīties uzņēmuma kvalitātes vadības sistēmas un produkcijas kvalitātes atbilstības novērtējuma auditos.</p>
<p>6. Kvalifikācijas paaugstināšana.</p>	<p>6.1. iepazīties ar jaunākajiem instrumentiem un palīgierīcēm;</p> <p>6.2. iepazīties ar jaunākajām tehnoloģijām koksnes un koksnes materiālu apstrādes jomā;</p> <p>6.3. pilnveidot profesionālās zināšanas un prasmes;</p> <p>6.4. pilnveidot zināšanas par jaunākajām kokapstrādes programmām;</p> <p>6.5. lietot profesionālo žestu valodu un profesionālo terminoloģiju.</p>

Koka izstrādājumu ražošanas tehniķa profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Harijs Ziemelis –	eksperts, SIA "Anima libra", brigadieris;
Māris Mārcēns –	eksperts, SIA "AttēlsR", tehnologs;
Uvis Dūdiņš –	eksperts, AS "Latvijas Finieris", finierkļu iepirkumu speciālists;
Anita Slavika –	eksperte, RSEZ SIA "VEREMS", maiņas vadītāja;
Aigars Stiuka –	eksperts, RSEZ SIA "VEREMS", maiņas vadītājs;
Valdis Janovs –	moderators, SIA "Biznesa augstskola Turība", lektors;
Zane Driņķe –	moderatore, SIA "Biznesa augstskola Turība", lektore.

Koka izstrādājumu ražošanas tehniķa profesijas standarta eksperti:

Edvards Baranovskis –	SIA "Varpa", valdes loceklis;
Ģirts Plakans –	SIA "Dižozols Plus", valdes loceklis;
Jānis Mārciņš –	biedrība "Latvijas Kokapstrādes uzņēmēju un eksportētāju asociācija", izpilddirektors;
Andris Plezers –	asociācija "Latvijas Mēbeles", valdes loceklis-izpilddirektors.